మహాభారతము

కర్ణపర్వము
ప్రధమాశ్వాసము.

వైశంపాయనుడు జనమేజయునితో మహాభారత కధను ఈ విధం గా చెప్పసాగాడు.

సంజయుడు రెండు రోజుల పాటు కురుక్షేత్రములో యుద్ధరంగమున పర్యటించి, ఈ రెండు రోజుల యుద్ధమును కళ్లారా చూచి, ఆ యుద్ధ విశేషములను ధృతరాష్ట్రునకు చెప్పుటకు హస్తినాపురమునకు వచ్చాడు. తాను వచ్చినట్టు ధృతరాష్ట్రునకు వర్తమానముపంపాడు. అంతఃపురములో ఉన్న ధృతరాష్ట్రుడు, వెంటనే సంజయుని లోపలకు రమ్మన్నాడు. సంజయుడు ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు వెళ్లాడు. ధృతరాష్ట్రుడు సంజయునికి ఉచితాసనము ఇచ్చి గౌరవించాడు. సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

" మహారాజా! నేను యుద్ధ రంగమునపర్యటించి ఈ రెండు రోజుల యుద్ధమును చూచి వచ్చాను. ఆ విశేషములను తమరికి మనవి చేస్తాను. (వ్యాసుని వరప్రభావమువలన సంజయునికి యుద్ధరంగములో పర్యటించినను ఆ బాణములు తగలవు. ఎలాంటి ఆపద కలగదు. పైగా వారి మాటలన్ని స్పష్టంగా వినిపిస్తాయి. అందుచేత సంజయుడు యుద్ధ రంగమునకు వెళ్లి, మొదటి పదిరోజులు యుద్ధమును చూచి, భీష్ముడు పడిపోయిన తరువాత వచ్చి ధృతరాష్ట్రునికి ఆ పది రోజుల యుద్ధ విశేషములు వివరించాడు. తరువాత మరలా యుద్ధ రంగమునకుపోయి నాలుగురోజుల పాటు ఉండి యుద్ధమును

చూచి, ద్రోణుడు మరణించిన తరువాత హస్తినాపురమునకు వచ్చి ఆ నాలుగు రోజుల యుద్ధ విశేషములను వివరించాడు. మరలా ధృతరాష్ట్రుని ఆదేశాను సారము యుద్ధ రంగమునకు పోయి, రెండు రోజుల యుద్ధ విశేషములు చూచి, కర్ణుని మరణానంతరము హస్తినాపురమునకు వచ్చాడు. ధృతరాష్ట్రుని కలిసి ఆ రెండు రోజుల యుద్ధ విశేషములు వివరిస్తున్నాడు. ఇంక చదవండి.)

" మహారాజా! కర్ణుడు అత్యంత పరాక్రమముతో యుద్ధం చేసాడు. పాండవ సేనలను లక్ష్యపెట్టకుండా చెల్లాచెదరు చేసాడు. కర్ణుని ధాటికి పాండవ సేనలు పారిపోయాయి. రెండురోజుల పాటు పాండవులను వారి సేనలను కలవర పెట్టాడు. కడకు, అర్జునుని బాహుబలమునకు తలవంచాడు. అర్జునుని చేతిలో ప్రాణాలు కోల్పోయాడు. ఒక మదించిన ఆంబోతు పెద్దపులికి ఆహారమైనట్టు, అర్జునుని కి కర్ణుడు బలి అయ్యాడు. పాండవులపగ చల్లారింది." అని చెబుతూ సంజయుడు కూడా దుఃఖించాడు.

ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచాడు. "మహారాజా! ఇంకొక విషాద వార్త కూడా మీరు వినవలసి యున్నది. నీ కుమారులు జయించెదరు అనే ఆశ అడుగంటి పోయేటట్టు భీమసేనుడి చేతిలో నీ కుమారుడు దుశ్శాసనుడు మరణించాడు. భీమసేనుడు నీ కుమారుని గుండెలు చీల్చి అతని నెత్తురు తాగాడు. నాడు నిండు సభలో చేసిన ప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చుకున్నాడు. మహారాజా! మీ వంతు వచ్చిన రాజ్యమును అనుభవించక, దురాశతో పాండవుల రాజ్యమును కూడా అపహ రించవలెనని దుర్బుద్ధితో మీరు చేసిన అకృత్యములకు ఫలితము అను భవింపక తప్పుతుందా చెప్పు." అని అన్నాడు.

దుశ్శాసనుడు మరణించాడు అన్న మాట వినగానే, తన కుమారుడు సుయోధనుడు కూడా మరణించి ఉంటాడు అని తలంచాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

ఒళ్లంతా కంపించిది. మూర్ఛపోయాడు. అప్పుడే అక్కడకు వచ్చి విదురుడు, సేవకులు అందరూ ధృతరాష్ట్రుని ఒక శయ్యమీద పరుండచేసి శైత్యోపచార ములు చేసారు.

కొంతసేపటికి తేరుకున్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. తమకు ఈ దుస్థితి కల్పించిన విధిని తిట్టాడు. పాండవుల నీతిని, ధర్మనిరతిని మెచ్చుకున్నాడు. కన్న కొడుకులను సరియైన మార్గములో పెట్టలేని తన అసమర్థతను తిట్టుకున్నాడు. ఇంత వినాశనమునకు కారణమైన శకునిని తిట్టాడు. తనను తాను సంబాళించుకున్నాడు. "సంజయా! నీవు చెప్పి మాటలు నేను సరిగా విన లేదు. మరలా చెప్పు సుయోధనుడు క్షేమంగా ఉన్నాడా. లేక అతను కూడా మరణించాడా." అని ఆతురతగా అడిగాడు.

" మహారాజా! ఈ రెండు రోజుల యుద్ధంలో కర్ణుడు అతని కుమారులు, తమ్ములు మరణించారు. భీమసేనుడు నీ కుమారుడు దుశ్శాసనుని గుండెలు చీల్చి నెత్తురు తాగాడు. ఆ దృశ్యం చూడడానికి అత్యంత భయంకరంగా, అసహ్యకరంగా ఉంది." అని చెప్పగానే "ఆపు సంజయా! ఇంక చాలు. ఊరుకో. ఏమీ చెప్పకు. నీ మాటలతో నా మనస్సంతా కలత చెందింది. నీ మాటలు వినే స్థితిలో లేను." అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

కొంచెంసేపు అంతా మౌనంగా ఉన్నారు. తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు సంజయునితో ఇలా అన్నాడు. "సంజయా! నేను అనుసరించిన దుర్నీతి వలన, నా కుమారుని బుద్ధిహీనత వలన, ఇలా జరిగింది. సందేహములేదు. నాకు దుఃఖము ఆగటం లేదు సంజయా. ఈ దుఃఖము ఉపశమించే మార్గము కనిపించడం లేదు. అది సరే. ఇప్పుడు ఇరుపక్షములలో ఎవరెవరు బతికి ఉన్నారు. ఎవరెవరు మరణించారు. నాకు వివరంగా చెప్పు. దానికి

సమాధానంగా సంజయుడు ధృతరాష్ట్రుడు ఇలా అన్నాడు.

“ మహారాజా! మన యందు భీష్మ, ద్రోణ, కర్ణ, వికర్ణ, వృషసేన, దుశ్శాసన, లక్ష్మణులు మరణించారు. వారిలో విరాజుడు, శతానీకుడు, ద్రుపదుడు, ఘటోత్కచుడు, అభిమన్యుడు,పాండ్యరాజులు, మరణించారు.” అని చెప్పాడు.

“సంజయా! ప్రస్తుతము కురు సేనలో ఎవరెవరు వీరులు ఉన్నారు.” అని అడిగాడు.

“మహారాజా! కౌరవ సేనలో అశ్వత్థామ, కృతవర్మ, శల్యుడు, శకుని, కృపాచార్యుడు, ఇంకా నీ కుమారులు కొంతమంది బతికి ఉన్నారు. కర్ణుని కుమారులు కొంతమంది బతికి ఉన్నారు. వీరి సాయంతో నీ కుమారుడు సుయోధనుడు తనలో పరాక్రమము తగ్గకుండా పాండవులను జయించ వలెనని ఆశతో ఉన్నాడు.” అని చెప్పాడు సంజయుడు.

అతని మాటలో కొంత ఊరట చెందిన ధృతరాష్ట్రుడు, సంజయునితో ఇలా అన్నాడు. “సంజయా! కర్ణుడు మదించిన ఆబోతు వలె ఉండెడి వాడు. అలాంటి వాడు కూడా అర్జునుని చేతిలో చచ్చాడా! ఆశ్చర్యంగా ఉంది. అసలు కర్ణుడు, అర్జునుని, కృష్ణుని కూడా లెక్కచేసేవాడు కాదు. వారిని గెలుస్తాను అంటూనే చనిపోయాడు. వింతగా ఉంది. సంజయా! ఈ కర్ణుని బలపరాక్రమములు చూచుకొని కదా సుయోధనుడు పాండువులతో వైరముపెంచుకొన్నది. అలాంటి కర్ణుడే లేనపుడు ఇంక సుయోధనుని కి బ్రతుకు ఎక్కడిది. రేపటినుండి యుద్ధము ఎలా చేస్తాడు! అసలు ఇంక యుద్ధం చెయ్యడం ఎందుకు వృధా కదా! ఇన్ని వార్తలు విని కూడా నా మనసు

పాషాణం లాగా పగిలిపోకుండా ఉంది.

సంజయా! నా బ్రదుకు చూచావు కదా! నా కళ్లముందే నా కొడుకులు, మనుమలు చనిపోయారని వార్తలు వింటూ శిలలాగా నిలబడి ఉన్నాను. ఇంక నావల్ల కాదు. ఎక్కడైనా దూకుతాను. లేకపోతే విషంతాగుతాను. ప్రాయోపవేశం చేస్తాను. ఇలాంటి వార్తలు వింటూ బతకడం వృధా!" అంటూ బలవన్మరణానికి పాల్పడ్డాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

అప్పుడు సంజయుడు ఇలా అన్నాడు. "మహారాజా! ఏమిటీ వెర్రి! నీ లాంటి చక్రవర్తి మనోధైర్యము సడలి ఇలా బేలగా మారవచ్చునా! నీవు చదివిన చదువులు, నీ గొప్పదనము ఒక్కసారి గుర్తుకు తెచ్చుకో. ధైర్యముగా ఉండు." అని ఊరడించాడు. "అది కాదు సంజయా! కర్ణుడు చనిపోయాడు అని వినగానే నాలో నిరాశ ఆవరించింది. మనకు ఖచ్చితంగా ఓడిపోతాము అన్న భావన బలంగా మనసులో నాటింది. అంతటి కర్ణుడే మరణించాక, ఇంక యుద్ధం చెయ్యడానికి ఎవరున్నారని సుయోధనుడు యుద్ధం కొనసాగిస్తాడు? అయినా నేను అంత తొందరగా చావనులే. భయపడకు. చచ్చేవాడినే అయితే కర్ణుడు, దుశ్శాసనుడు మరణించాడు అన్న వార్త విన్నతరువాత నా హృదయం వెయ్యి ముక్కలు అయిపోయి ఉండేది. అలా కాలేదంటే నాకు దీర్ఘాయువు ఉందన్నమాట.

ఒకప్పుడు అందరూ నన్ను గౌరవించారు. ఇప్పుడు అందరూ నన్ను నా దుర్దశను చూచి జాలిపడుతున్నారు. వారి జాలి చూపులు తట్టుకోవడం నాకు వల్లకాదు. అయినా సంజయా! భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కర్ణుడు, దుశ్శాసనుడు ఒకరి తర్వాత ఒకరుగా మరణిస్తుంటే ఎలా తట్టుకోను. అన్నింటికన్నా కర్ణుని చావు నాకు అశనిపాతం అయింది. సుయోధనుడికి తాను గెలుస్తాను అన్న

ఆశ అడియాస అయింది గదా! మన సైన్యం ధైర్యసాహసాలు కోల్పోయింది గదా! ఇంక సుయోధనుడు ఎలా యుద్ధం చేస్తాడు చెప్పు. కర్ణుడు చనిపోయిన తరువాత సుయోధనుడు తాను పాండవులను గెలుస్తాను అని అనుకోవడం కుంటివాడు నడుస్తాను అని అనుకోవడం, ముసలివాడు పడుచు వేశ్యలకోసం ప్రయత్నించడం లాంటిది కదా!

అయినా సంజయా! నాడు ధర్మరాజు మనలో మనకు కలహం ఎందుకు. సామరస్యంగా ఉందాము అని వర్తమానము పంపినా మూర్ఖంగా దానిని తిరస్కరించాను. దానికి ఫలితం నేడు అనుభవిస్తున్నాను. సంజయా! నువ్వేచెప్పావు కదా! భీష్ముడు శరతల్పగతుడైనపుడు నీరు కావాలని అడిగితే అర్జునుడు పాతాళజలమును భీష్మునికి అందించాడు. అప్పుడు భీష్ముడు అర్జునుని ప్రతిభ ను చూచి సుయోధనునితో ఇంకనైనా పాండవులతో వైరము మాని సంధి చేసుకో అని చెప్పాడు. కనీసం అప్పుడు భీష్ముని మాట విన్నా ఈనాడు ఇంత దుర్గతి పట్టకపోను.

సంజయా! గతజలసేతుబంధనమేల! అసలు కర్ణుడు ఎలా చనిపోయాడు. అర్జునుడు భీష్ముని చంపడానికి కపటోపాయం పన్నినట్టు కర్ణుని చంపడానికి కూడా ఏదైనా కపటోపాయం పన్నాడా! మన సైనికులు వీరులూ కర్ణుని రక్షించడానికి ప్రయత్నించలేదా! అందరూకర్ణుని వదిలిపెట్టి పారిపోయారా! సంజయా! కర్ణుడు సామాన్యుడు కాడు కదా! పరశురాముని వలన బ్రహ్మాస్త్రము పొందాడు. పైగా అతనికి సర్పముఖాస్త్రము తెలుసు. అవి కాక అనేక దివ్యాస్త్రములు కర్ణునివద్ద ఉన్నాయి. అన్నింటి కన్నా బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. ఉపాయశాలి. ఆ ఉపాయము తోనే కదా అభిమన్యుని చంపాడు. భీమసేనుని లాంటి వాడిని ఓడించి అవమానించాడు. సహదేవుడిని ఓడించి, ప్రాణాలతో విడిచిపెట్టాడు. అసురవీరుడు, మహామాయావి, నిశాచరుడు,

మాయాయుద్ధనిపుణుడు ఐన ఘటోత్కచుని ఓడించి సంహరించాడు. అలాంటి మహా వీరుడు ఎలా మరణించాడు? అతని దివ్యాస్త్రాలు ఏమయ్యాయి? నశించాయా! ఏదో జరిగి ఉంటుంది. అతని రథమన్నా విరిగి ఉండాలి. అతని దివ్యాస్త్రాలు నిష్ప్రయోజనము అయి ఉండాలి. లేకపోతే కర్ణుని చంపడం ఆ దేవేంద్రునికైనా సాధ్యంగాదు.

సంజయా! అతని సారథి శల్యుడు కదా! కర్ణుని అర్జునుడు చంపే టప్పుడు అశ్వత్థామ, కృపాచార్యుడు, శకుని అడ్డుపడలేదా! కృతవర్మను సుయోధనుడు ఎక్కువగా అభిమానిస్తుంటాడు. మరి అతనైనా కర్ణునికి సాయంగా రాలేదా! కనీసం నాకుమారుడు సుయోధనుడు కూడా కర్ణునికి సాయంగా వెళ్లలేదా! వీళ్లంతా ఏమి చేస్తున్నారు? అశ్వత్థామ,కృప,శకుని, కృతవర్మలు వెంటరాగా, సుయోధనుడు వెనక నడుస్తుంటే, ఏ కారణం లేకుండా కర్ణుడు చచ్చాడు అంటే నమ్మశక్యం కాకుండా ఉంది. సంజయా! అసలు పాండవులు కర్ణుని మీద ఎలా దాడి చేసారు? కర్ణుడు ప్రయోగించిన సర్పముఖాస్త్రము బారి నుండి అర్జునుడు ఎలా బతికి బయటపడ్డాడు. మిగిలిన పాండవులు కర్ణునితో ఎలా యుద్ధం చేసారు? ~~ఈ~~ రెండు రోజులు యుద్ధం ఎలా జరిగింది? ఏంజరిగింది? వివరించు.” అని అడిగాడు.

సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. “మహారాజా! ద్రోణాచార్యులు పడిపోయిన తరువాత, సాయంత్రము అయినందున అశ్వత్థామ కౌరవ సేనలను విశ్రాంతి తీసుకొమ్మని ఆ రోజుకు యుద్ధము విరమింపచేసాడు. సుయోధనుడు, తన శిబిరములో అశ్వత్థామ, కర్ణుడు, దుశ్శాసనుడు మొదలగు కౌరవ యోధులతో సమాలోచనలు గావించాడు. ద్రోణుని తర్వాత సర్వసైన్యాధ్యక్షుడు ఎవరు అని అశ్వత్థా మ అభిప్రాయము అడిగాడు.

(ఇక్కడ సుయోధనుడు రాజకీయం ప్రదర్శించాడు. సుయోధనునికి ఆప్తుడు కర్ణుడు. కాని గురు పుత్రుడు అశ్వత్థామను వదిలి కర్ణుని తాను సర్వసైన్యాధ్యక్షునిగా ప్రతిపాదిస్తే, అశ్వత్థామకు మనస్తాపం కలగవచ్చు కోపం రావచ్చు కాని అశ్వత్థామ తనకు తానుగా నోరు తెరిచి నాకు సర్వసైన్యాధ్యక్ష పదవి ఇమ్మని అడగలేడు. ఈ సందిగ్ధంలో, సూటిగా అశ్వత్థామనే అడిగాడు సుయోధనుడు. అశ్వత్థామ తరువాత సర్వసైన్యాధ్యక్ష పదవికి తగిన వాడు కర్ణుడు. అందుకని అశ్వత్థామ ఖచ్చితంగా కర్ణుని ప్రతిపాదించాలి. ఇదీ సుయోధనుని ఎత్తుగడ.)

అశ్వత్థామ సరిగ్గా సుయోధనుడు అనుకున్నట్టు గానే అన్నాడు. "సుయోధనా! సద్గుణ సంపన్నులైన భీష్ముడు, ద్రోణుడు వెళ్లిపోయారు. ఇంక ఈ భారమును నువ్వే వహించాలి. మన సైన్యములో సర్వసైన్యాధ్యక్ష పదవికి అర్హులు ఎందరో ఉన్నారు. వారిలో ఒకరిని ఎంచుకో. కాని నా అభిప్రాయం ప్రకారము కర్ణుడు దీనికి తగినవాడు. అతని వద్ద అశేషమైన దివ్యాస్త్ర సంపద ఉన్నది. అతను శత్రు సైన్యమును నాశనం చెయ్యడంలో మేటి. పైగా నీకు అత్యంత విశ్వాసపాత్రుడు. అందుకని కర్ణుని సర్వసైన్యాదృక్షునిగా చేయుము." అని పలికాడు.

సుయోధనుని ఆనందానికి అవధులు లేవు. సుయోధనుడు కర్ణుని చూచి ఇలా అన్నాడు. "మిత్రమా కర్ణా! భీష్మ,ద్రోణుల తర్వాత అంతటి సమర్ధుడికి నువ్వే. ఇన్నాళ్లు పాండవుల మీద పక్షపాతము చేత భీష్మ,ద్రోణులు పాండవులను చంపకుండా ఉపేక్షించారు. లేకపోతే ఆ పాండవులను చంపడానికి భీష్మునికి ద్రోణునికి ఇన్నాళ్లు కావాలా! నీవే సేనా నాయకుడివి అయి ఉంటే పాండవ నిర్మూలనము ఎప్పుడో జరిగి ఉండేది. ఈ పాటికి యుద్ధం ముగిసి పోయి ఉండేది. అందుకే నిన్ను సేనాపతిని చేస్తున్నాను.

పాండవులను నిర్జించి విజయలక్ష్మిని వరించు." అన్నాడు.

ఈ మాటలకు కర్ణుడు పొంగిపోయాడు. "సుయోధనా! నేను నీకు పాండవుల నందరినీ జయిస్తాను అని మాట ఇచ్చాను. ఆ మాట ఇప్పుడు నెరవేర్చుకుంటాను. నిన్ను సర్వం సహా కురు రాజ్యమునకు పట్టాభిషిక్తుని చేస్తాను. ఈ యుద్ధమునకు నేను ఒక్కడినే చాలు. నీవు ఒక పక్క నిలబడి యుద్ధము ఎలా జరుగుతుందో చూస్తూ ఉండు." అని గర్వంతో అన్నాడు.

వెంటనే సుయోధనుడు పుణ్యనదీ జలములు తెప్పించాడు. ఒక ఉన్నతాసనమును వేయించాడు. కర్ణుని అందులో ఆశీనుడిని చేసి, పుణ్యనదీ జలములతో అభిషేకించి, పుణ్యాహవాచనము మొదలగు క్రతువులు నిర్వర్తించి, వంది మాగధుల జయజయధ్వానముల మధ్య కర్ణుని సర్వసైన్యాధ్యక్షునిగా అభిషేకించాడు.

అప్పుడు కర్ణుడు సుయోధనుని చూచి "మిత్రమా! నాడు నన్ను అంగరాజ్యాభిషిక్తుని చేసి పది మందిలో నా పరువు నిలబెట్టావు. నేడు నన్ను కౌరవ సైన్యమునకు సర్వసైన్యాధ్యక్షుని చేసి గౌరవించావు. ప్రతిగా నేను నీకు ఏమి ఇవ్వగలను. బంధుమిత్రసమేతంగా అర్జునుని చంపి, నీకు కౌరవ సామ్రాజ్యలక్ష్మిని కానుకగా ఇస్తాను. పుత్ర పౌత్ర సమేతంగా నీవు ఈ కౌరవ సామ్రాజ్యమును ఆచంద్రార్కము పాలించు." అని అన్నాడు.

సుయోధనుడు ఆ మాటలకు పరమానందభరితుడైనాడు. తరువాత ఎవరి నివాసములకు వారు వెళ్లారు. నేను కూడా వెంటనే బయలుదేరి హస్తినా పురమునకు వచ్చి మీకు ద్రోణుని వధ గురించి సవిస్తరముగా వివరించాను మరలా తమరి అనుమతి తీసుకొని మరునాటి ఉదయాని కల్లా యుద్ధ

భూమికి చేరుకున్నాను.

మరునాటి ఉదయం కర్ణుడు, కౌరవ సైన్యములు వెంటరాగా, సర్వ సైన్యాధ్యక్షునిగా యుద్ధభూమి లోకి ప్రవేశించాడు. ఆరోజు యుద్ధములో మకర వ్యూహమును పన్నాడు.

(మకరవ్యూహము అనగా మొసలి ఆకారంలో సైన్యమును నిలపడం. మొసలి ఎలా నీటిలో చొచ్చుకొని పోతుందో అలా శత్రుసైన్యములోనికి చొచ్చుకు పోవడం.)

మొసలి నోరు ఉన్న ప్రదేశములో కర్ణుడు నిలిచాడు. ఒక్కొక్క కన్ను దగ్గర శకుని, అతని కుమారుడు ఉలూకుడు నిల్చున్నారు. తల భాగంలో అశ్వత్థామ నిలిచాడు. మెడప్రాంతములో తన తమ్ములను నిలిపాడు సుయోధనుడు. ఇంక ముందరి పాదముల వద్ద కృతవర్మ, కృపాచార్యుని నియమించాడు. కడుపు భాగము వద్ద సుయోధనుడు తానే స్వయంగా నిల్చున్నాడు. ఇంక వెనక కాళ్ల దగ్గర, శల్యుడు, సుషేణుడు తమ తమ సైన్యములతో నిలబడ్డారు. మొసలి తోక దగ్గర చిత్రుడు, చిత్రసేనుడు తమ తమ సైన్యములతో బారులు తీరారు. మిగిలిన సేనలను వ్యూహము చుట్టు నిలిపాడు కర్ణుడు. ఇలా మకరవ్యూహమును తీర్చిదిద్దాడు కర్ణుడు.

యుధిష్టిరుడు కూడా తమ సైన్యములతో యుద్ధ రంగమును ప్రవేశించాడు. కర్ణుని సర్వసైన్యాధ్యక్షునిగా చూచాడు. ఇదివరకు యుధిష్ఠిరునకు కర్ణుడు అంటూ భయం ఉండేది. ఇప్పుడు అతని వద్ద ఇంద్రశక్తిలేదు. సహజ కవచకుండలములు లేవు. ఆదుకోడానికి ద్రోణుడు లేడు. అందుకని కర్ణుని సునాయాసంగా కడతేర్చవచ్చును అనుకున్నాడు

యుధిష్ఠిరుడు.

అర్జునుని చూచి ఇలా అన్నాడు. “అర్జునా! చూచావా! కర్ణుడు కురు సైన్యములకు అధిపతి అయ్యాడు. మనము 12 సంవత్సరములు అరణ్యావాసము చెయ్యడానికి ముఖ్యకారకుడు కర్ణుడు. అతని మీద పగ తీర్చుకో. కౌరవ సేనలో చెప్పుకోతగ్గవాడు కర్ణుడు ఒక్కడే. నీవు అతనిని సంహరిస్తే, కౌరవులను మనము అనాయాసంగా జయించవచ్చు. నీవు విజయుడవు అవుతావు. కాబట్టి కర్ణుడు పన్నిన మకర వ్యూహమునకు తగ్గ వ్యూహము పన్ను.” అని అన్నాడు.

అర్జునుడు తమ సేనలను అర్ధ చంద్ర వ్యూహములో మోహరించాడు. వ్యూహ మధ్యన తాను నిలబడ్డాడు. ఎడమ కొమ్మున భీమసేనుడిని, కుడి కొమ్మున ధృష్టద్యుమ్నుడిని, ధర్మరాజును, నకులసహదేవులను వ్యూహము వెనక భాగమున నిలబెట్టాడు. అర్జునుడికి చక్రరక్షకులుగా యుధామన్యుడు, ఉత్తమౌజుడు నిల్చున్నారు. ఈ ప్రకారము ఇరు పక్షములు తమ తమ వ్యూహములు అమర్చుకొని యుద్ధమునకుసిద్ధంగా ఉన్నారు.

మహారాజా! ఆ రోజు కర్ణుడి చేతిలో కృష్ణార్జునులు ఓడిపోతారు అని నీ కుమారుడు సుయోధనుడు మహదానందంతో ఉన్నాడు. కాని అదేరోజు కర్ణుడు అర్జునుని చేతిలో యుద్ధములో మరణిస్తాడని యుధిష్టిరుడు గట్టి నమ్మకంతో ఉన్నాడు.

తమ తమ సైన్యాధ్యక్షులు ఇచ్చిన ఆజ్ఞలతో ఇరుపక్షముల సైన్యము ఒకదానితో ఒకటి ఢీకొన్నాయి. ఏనుగులు, రధములు, హయములు, కాల్బలము క్షణాలలో నాశనం అవుతున్నాయి. కర్ణుడు, అర్జునుడు ఒకరికి

ఒకరు తీసిపోనట్టు పోరుతున్నారు. ఏనుగుల కాళ్లకింద, రథచక్రముల కింద పడి సైన్యము చితికిపోతున్నారు.

సాత్యకి, ధృష్టద్యుమ్నుడు, చేకితానుడు, ఉపపాండవులు కలిసి, కౌరవ సేనలలో ఉన్న ప్రభద్రక, ఛేది, పాండ్య, చోళ, మగధ, వంగ, మొదలగు దేశముల నుండి సుయోధనునికి సాయంగ వచ్చిన సైన్యములను తరుము తున్నారు. భీమసేనుడు తన గజవాహనము మీద తిరుగుతున్నాడు. ఆ గజము కాళ్ల కిందపడి కౌరవ సేనలు మరణిస్తున్నారు.

ఇంతలో, కులూత దేశపు రాజు క్షేమధూర్తి తన ఏనుగు మీద వచ్చి భీమసేనుని ఎదుర్కొన్నాడు. క్షేమధూర్తి సైన్యములు భీమసేనుని చుట్టుముట్టాయి. భీమసేనుడు క్షేమధూర్తి ఒకరి మీద ఒకరు ఈటెలు విసురు కున్నారు. ఒకరి విల్లు ఒకరు నరుక్కున్నారు. వాళ్ల ఏనుగులు కూడా ఒకదాని చుట్టు ఒకటి తిరుగుతూ కొండల మాదిరి కదులుతున్నాయి. క్షేమధూర్తి భీమసేనుని గుండెల్లో కి ఒక ఈటె దించాడు. భీమసేనుడు ప్రయోగించిన ఈటెలను మధ్యలోనే నరుకుతున్నాడు క్షేమధూర్తి. భీమసేనుడి శరీరానికి గుచ్చుకునేట్టు 60 బాణాలు ప్రయోగించాడు. భీమసేనుడు తన విల్లు తీసుకొని క్షేమధూర్తి ఎక్కిన ఏనుగు ఒంటినిండా బాణములు గుచ్చాడు. ఆ బాధకు తాళలేక క్షేమధూర్తి ఎక్కిన ఏనుగుపారిపోయింది.

భీముడు క్షేమధూర్తిని తరుముతున్నాడు. అతి కష్టం మీద క్షేమధూర్తి తన ఏనుగును అదుపులోకి తెచ్చుకొని మరలా భీమసేనుని శరీరం మీద, అతని ఏనుగు మీద శరప్రయోగం చేసాడు. ఆ దెబ్బలకు భీమసేనుడు ఎక్కిన ఏనుగు కిందపడిపోయింది. తన గద తీసుకొని భీమసేనుడు, పడిపోయిన ఏనుగు మీదినుండి కిందికి దిగాడు. ఒకే ఒక దెబ్బతో క్షేమధూర్తి ఎక్కిన

ఏనుగును పడగొట్టాడు. క్షేమధూర్తి తన ఏనుగు మీదినుండి కిందికి దూకి కత్తి తీసుకున్నాడు. భీముడు తన గద పైకి ఎత్తి క్షేమధూర్తి తలమీద మోదాడు. క్షేమధూర్తి తలపగిలి అక్కడే కూలబడి మరణించాడు. క్షేమధూర్తి మరణించ గానే అతని సైన్యము కకావికలై పారిపోయాయి. భీమసేనుడు ఉత్సాహంతో కర్ణుడి వైపు పోతున్నాడు.

కర్ణుడు తన బాణములతో పాండవ సైన్యములోని ఏనుగుల తలలు పగుల గొడు తున్నాడు అవి కిందపడి మరణిస్తున్నాయి. ఆ సమయంలో నకులుడు కర్ణునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. భీమసేనుడు అశ్వత్థామను, సాత్యకి కేకయ రాజులయిన విందానువిందులను, చిత్రసేనుడు శ్రుతవర్మను, ప్రతి వింధ్యుడు చిత్రుడు అనే రాజును, యుధిష్ఠిరుడు సుయోధనుని, అర్జునుడు సంశప్తకులను, ధృష్టద్యుమ్నుడు కృపాచార్యుడిని, శిఖండి కృతవర్మను, శృతకీర్తి శల్యుడిని, సహదేవుడు దుశ్శాసనుడిని ఎదుర్కొన్నారు. పోరు ఘోరంగా సాగుతూ ఉంది.

సాత్యకి విందానువిందుల విల్లులు నరికాడు. వారి శరీరముల నిండు బాణములతో ముంచెత్తాడు. విందానువిందులు వేరే ధనుస్సులు తీసుకొని మరలా సాత్యకి మీద శరప్రయోగం చేసారు. సాత్యకి ఒక పదునైన బాణంతో అనువిందుడి తలనరికాడు. తమ్ముడు చనిపోగానే విందుడు సాత్యకిని అనేక బాణములతో కొట్టాడు. సాత్యకి, విందుడు ఒకరి సారధిని ఒకరు చంపు కున్నారు. ఒకరి హయములను ఒకరు నరుక్కున్నారు. ఒకరి రథము ఒకరు విరగ్గొట్టుకున్నారు. ఇద్దరూ తమ తమ రథములు దిగి కత్తులు డాలుతీసుకొని కత్తియుద్ధం చేస్తున్నారు. ఆ యుద్ధంలో సాత్యకి పక్కకు ఒంగినట్టు వంగి, ఒకే వేటుతో విందుని తన ఖండించాడు. ఈ ప్రకారంగా సాత్యకి, విందాను విందులను చంపాడు. పక్కనే ఉన్న యుధామన్యుడి రథము ఎక్కాడు.

త్వరలో మరొక రథము సమకూర్చుకున్నాడు. కైకేయ బలములను తరుము తున్నాడు.

ఇంతలో, చిత్రసేన మహారాజు, సహదేవుని కుమారుడైన శ్రుతకర్మతో పోరుతున్నాడు. చిత్రసేనుడు ఐదు వాడిబాణములతో శ్రుతకర్మను కొట్టాడు. దానికి కోపించి శ్రుతకర్మ చిత్రసేనుని మూర్ఛపోయేట్టు కొట్టాడు. చిత్రసేనుడు తెలివితెచ్చుకొని, శ్రుతకర్మ విల్లు విరగ్గొట్టాడు. శ్రుత కర్మ మరొక విల్లు తీసుకొని ఒకే ఒక వాడియైన బాణంతో చిత్రసేనుని తల ఎగుర గొట్టాడు. తమ మహారాజు పడిపోవడం చూచి చిత్రసేనుని సైన్యములు విజృంభించాయి. ఒక్కసారిగా శ్రుత కర్మను చుట్టుముట్టాయి. శ్రుత కర్మ అమితమైన పరాక్రమంతో వారిని దూరంగా తరిమివేసాడు.

మరొక పక్క ప్రతివింద్యుడు చిత్రుడితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. ప్రతి వింద్యుడు చిత్రుని రథసారథి గుండెల్లో మూడు నారసములు దించాడు. అతని కేతనము విరిచాడు. విల్లు విరిచాడు. చిత్రుడు విసిరిన ఈటెను రెండుగా విరిచాడు. చిత్రుడు కోపంతో తన గద విసిరాడు. ఆ గదాయుధము దెబ్బకు ప్రతి వింద్యుని హయములు, రథసారది మరణించారు. ప్రతి వింద్యునికి కోపం వచ్చి ఒక తోమరమును చిత్రుని మీదికి విసిరాడు. ఆ తోమరము చిత్రుని గుండెలను చీల్చింది. అతను కింద పడి మరణించాడు. చిత్రుడు మరణించగానే కౌరవ సైన్యములు ప్రతి వింద్యునితో తలపడ్డాయి. ఇంతలో పాండవ సేన అతనికి సాయంగా వచ్చారు. ప్రతి వింద్యుని ధాటికి తట్టుకోలేక కౌరవసేనలు పారిపోయాయి.

మరొక పక్క భీమసేనుడు అశ్వత్థామ తో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. అశ్వత్థామ భీమసేనుని రథమును తన బాణములతో కప్పివేసాడు.

భీమసేనుడు కూడా అశ్వత్థామ మీద బాణ వర్షము కురిపించాడు. ఒకరితో ఒకరు భయంకరంగా పోరుతున్నారు. భీముడు, అశ్వత్థామ ఒకరి కేతనములు ఒకరు విరగ్గొట్టుకున్నారు. ఒకరి సూతుడిని ఒకరు బాణాలతో కొట్టారు. ఒకరి దేహములలో ఒకరు బాణములను దించారు. ఇది చూచారు ఇరువురి సారధులు. ఇంకా అక్కడ ఉంటే ముప్పు అని వారు తమ తమ రధములను యుద్ధ భూమి నుండి దూరంగా తీసుకుపోయారు.

అర్జునుని కుమారుడు శృతకీర్తి, శల్యునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. శల్యుడు శృతకీర్తి విల్లు విరగ్గొట్టాడు. అతని శరీరము మీద ఏడు బాణములను దించాడు. శృతకీర్తి మరొక విల్లు తీసుకొని శల్యుని మీద 64 బాణములు సంధించాడు. మరలా శల్యుడు 90 బాణములను శృతకీర్తి మీద ప్రయోగించి అతని విల్లు మరలా విరగ్గొట్టాడు. శృతకీర్తి తన గదను తీసుకున్నాడు. శల్యుడు దానిని కూడా ముక్కలు చేసాడు. శృతకీర్తి సారధిని నరికాడు. అప్పుడు రధాశ్వములు బెదిరి శృతకీర్తిరధమును దూరంగా లాగుకొని వెళ్లాయి. తరువాత శల్యుడు ధర్మరాజు సైన్యములోకి ప్రవేశించి అందరినీ నరుకుతున్నాడు.

మరొక పక్క సహదేవుడు, దుశ్శాసనుడు యుద్ధం చేస్తున్నారు. దుశ్శాసనుడు సహదేవుని వక్షస్థలము మీద నిశితమైన బాణములతో కొట్టాడు. సహదేవుడు విజృంభించి దుశ్శాసనుని 70 బాణములతో కొట్టాడు. దుశ్శాసనుడు సహదేవుని విల్లు విరగ్గొట్టాడు. తను కూడా 70 బాణములతో సహదేవుని కొట్టాడు. అప్పుడు సహదేవుడు ఒక కత్తి తీసుకొని దుశ్శాసనుని విల్లు విరగ్గొట్టాడు. దుశ్శాసనుడు కత్తితీసుకొని సహదేవుని మీదికి విసిరాడు. సహదేవుడు దానిని మధ్యలోనే నరికాడు. దుశ్శాసనుడు మరొక విల్లు తీసుకొని సహదేవుని మీద 64 పదునైన బాణములు ప్రయోగించాడు. వాటినన్నింటినీ

సహదేవుడు మధ్యలోనే త్రుంచాడు. సహదేవుడు 100 శిలీముఖములు దుశ్శాసనుని మీదికి వదిలాడు. దుశ్శాసనుడు వాటిని మూడుబాణములతో త్రుంచాడు. రెండు సాయకములను సహదేవుని మీద ప్రయోగించాడు. సహదేవుడు ఒక కాంతులు వెదజల్లే ఒక అస్త్రమును దుశ్శాసనుని మీద ప్రయోగించాడు. ఆ అస్త్రము దుశ్శాసనుని కవచమును చీల్చింది. ఆ దెబ్బకు దుశ్శాసనుడు మూర్ఛపోయాడు. అతని సారధి వణుకుతూ దుశ్శాసనుని రథమును దూరంగా తోలుకొని వెళ్లాడు.

ఆ సమయములో కర్ణుడు నకులుని తో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. "కర్ణా! ఈ రోజు మంచి రోజు. నిన్ను నా ఎదుట పడేట్టు చేసాడు. కౌరవ పాండవుల మధ్య వైరమునకు కారణము నువ్వు. నిన్నుచంపనిది కాని నాకు కసి తీరదు. ఈ రోజుతో నీకు ఆయువు సరి." అంటూ కర్ణుడి మీదికి దూకాడు నకులుడు.

"ఓ నకులా! నీవు రాజకుమారుడవు.మహాస్త్ర కోవిదుడవు. నీవు ఆ ప్రకారము మాట్లాడటం సహజమే. కాని వృధా మాట లెందుకు. రా! మనం ఇద్దరం యుద్ధం చేద్దాము. మన బలాబలములు తేల్చుకుందాము." అని అన్నాడు కర్ణుడు.

కర్ణుడు నకులుని 73 బాణములతో కప్పివేసాడు. నకులుడు కూడా మరొక 70 వాడియైన బాణములతో కర్ణుని కొట్టాడు. కర్ణుడు నకులుని విల్లు విరిచాడు. నకులుడు మరొక విల్లుతీసుకొని 70 బాణములతో కర్ణు ని శరీరం అంతా కొట్టాడు. మరొక బాణంతో కర్ణుని ధనుస్సువిరిచాడు. 300 బాణము లతో కర్ణుని రథమును కప్పివేసాడు. కర్ణుడు మరొక ధనుస్సు తీసు కున్నాడు. 5 బాణములను నకులుని వక్షస్థలములో దింపాడు. నకులుడు ఏడు బాణము లతో కర్ణుని ధనుస్సు విరిచాడు. కర్ణుడు మరొక విల్లు తీసుకున్నాడు. ఆ

ప్రకారంగా కర్ణుడు నకులుడు ఒకరికి ఒకరు తీసిపోకుండా యుద్ధం చేస్తున్నారు.

ఆ సమయంలో ద్రుపదుని సేనలు నకులునికి సాయంగా వచ్చాయి. వారిపై కర్ణుడు అతి క్రూరమైన బాణములు ప్రయోగించి వారిని చెదరగొట్టాడు. కర్ణుడు మరలా నకులుని విల్లు విరిచాడు. అతని హయములను చంపాడు. సారథిని గాయపరిచాడు. నకులుని చక్రరక్షకులను చంపాడు. నకులుని కేతనము విరిచాడు. అప్పుడు నకులుడు కత్తి డాలు తీసుకొని కర్ణుని ఎదుర్కొన్నాడు. కర్ణుడు వాటిని రెండుగా నరికాడు. నకులుడు గద తీసు కున్నాడు. కర్ణుడు ఆ గదను పగులగొట్టాడు. అంతటితో ఆగక కర్ణుడు నకులుని ఆయువు పట్టు లో కొడుతున్నాడు. కర్ణుని బాణము దెబ్బలకు తట్టుకోలేక నకులుడు పారిపోయాడు. కర్ణుడు నకులుడిని వెంబడించి పట్టుకున్నాడు.

"నకులా! ఇందాక నన్ను వృధాగా అనరాని మాటలు అన్నావు! తప్పు కదా! మాట్లాడేటప్పుడు ఎవరితో మాట్లాడుతున్నాను, ఎన్ని మాటలు మాట్లాడాలి, ఎలా మాట్లాడాలి, అని తెలుసుకొని మాట్లాడు. కనీసం నీ స్థాయికి తగ్గట్టు మాట్లాడు. కనీసం ఇప్పటికన్నా నా కంటే నీవు తక్కువ స్థాయి వీరుడవు అని తెలుసుకున్నావు అంతే చాలు. యుద్ధం చేసేటప్పుడు నీ బలము ఎదిరి బలము తెలుసుకొని యుద్ధం చెయ్యి. అంతేకాని నీ కన్నా బలవంతుని తో యుద్ధం చేసి పారిపోకూడదు. నీవు నా కన్నా చాలా చిన్నవాడవు. అందుకని నిన్ను నేను చంపను. విడిచిపెడుతున్నాను. కుమారా! నీవు అర్జునుని దగ్గరకు పో." అని అన్నాడు.

(ఆ సమయంలో తాను తన తల్లి కుంతికి ఇచ్చిన మాట గుర్తుకు

వచ్చింది కర్ణునికి. అందుకే నకులుని ప్రాణాలతో విడిచిపెట్టాడు.) నకులుడు చేసేది లేక సిగ్గుతో తల వంచుకొని వెళ్లి యుధిష్ఠిరుని రథం ఎక్కాడు. అప్పటికి మధ్యాహ్నం అయింది.

నకులుని పరాభవంతో కర్ణుడు విజృంభించాడు. పాండవ సేనను ఛిన్నాభిన్నం చేస్తున్నాడు. సారథులనుచంపుతున్నాడు. హయములను నేలకూలుస్తున్నాడు. రథములు విరగ్గొడుతున్నాడు. రథికుల తలలు నరుకుతున్నాడు. పాండవ సేనను నిర్మూలనం చేస్తున్నాడు.

ఆ సమయంలో యుయుత్సుడు ఉలూకుడిని ఎదుర్కొన్నాడు. ఉలూకుడు యుయుత్సుని విల్లు విరిచాడు. కేతనము త్రుంచాడు. యుయుత్సుడు మరొక ధనుస్సుతీసుకున్నాడు. ఉలూకుడి వక్షస్థలము మీద 5 బాణములు గుచ్చాడు. ఉలూకుడు ఒకే ఒక్క బాణంతో యుయుత్సుడి సారథిని చంపాడు. రథాశ్వములను చంపాడు. యుయుత్సుడు తన రథము దిగి మరియొక రథము ఎక్కాడు. ఉలూకుడు తన రథమును పాంచాల సైన్యము మీదికి పోనిచ్చాడు.

శ్రుత కర్మ నకులుని కుమారుడైన శతానీకుని ఎదుర్కొన్నాడు. అతని హయములను చంపాడు. సారథిని చంపాడు. శతానీకుడు తన గదను శ్రుతకర్మ మీదికి విసిరి అతని రథము విరగగొట్టాడు. అతని రథ సారథిని, హయములను చంపాడు. శ్రుత కర్మ వేరు రథము మీదకు ఎక్కాడు.

భీముని కుమారుడు శ్రుతసోమునితో శకుని యుద్ధం చేస్తున్నాడు. శ్రుతసోముడు శకుని మీద అనేకానేక అస్త్ర శస్త్రములు ప్రయోగించాడు. శకుని వాటిని ముక్కలుగా నరికాడు. శకుని తన వాడియైన బాణములతో

శ్రుతసోముని రథమును విరిచాడు. హయములను చంపాడు. పతాకమును విరిచాడు. శ్రుతసోముడు నేలమీదకు దూకాడు. నేలమీది నుండే శకుని రథమును తన బాణములతో ముంచెత్తాడు. శకుని ఒక పదునైన బాణముతో శ్రుతసోముని విల్లు నరికాడు. శ్రుతసోముడు ఒక కత్తి తీసుకొని శకుని వేస్తున్న బాణముల నన్నింటిని నరుకుతున్నాడు. శకుని ఒకే ఒక బాణంతో శ్రుతసోముడు పట్టుకున్న కత్తి విరగ్గొట్టాడు. శ్రుత సోముడు విరిగిన కత్తిని విసిరి శకుని విల్లును విరిచాడు. వెంటనే వెళ్లి శ్రుతకీర్తి రథం ఎక్కాడు. శకుని మరొక విల్లు చేతబూని పాండవ సేనను నాశనం చేస్తున్నాడు.

మరొక పక్క ధృష్టద్యుమ్నుడు కృపాచార్యునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. తన బావగారిని చంపిన ధృష్టద్యుమ్నుని చంపాలని కృపాచార్యుడు శతవిధాల ప్రయత్ని స్తున్నాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని మీద అనేక పదునైన శరములు ప్రయోగించాడు. సారథిని, హయములను కొట్టాడు. ఇది చూచాడు ధృ ష్టద్యుమ్నుని రథసారథి. అతని తో ఇలా అన్నాడు. "ధృష్టద్యుమ్నా! ఈ బ్రాహ్మణుడు అత్యంత భుజశాలి. అస్త్రవిద్యాసంపన్నుడు. ఇతనిని నువ్వు చంపలేవు. ఇతని తో యుద్ధం ప్రస్తుతం మంచిదికాదు. మన రథమును అవతలకు తీసుకొని వెళ్లమంటావా." అని అడిగాడు. సారథి ఆలోచన మంచిది గానే కనిపించింది ధృష్టద్యుమ్నునికి. అలాగే అన్నాడు. సారథి ధృ ష్టద్యుమ్నుని రథమును పక్కకు మళ్లించాడు. తమ రథమును భీమసేనుని రథము వద్దకు తీసుకొని వెళ్లాడు.

కృపాచార్యుడు మహోత్సాహంతో ధనుష్టంకారం చేసి శంఖము పూరించాడు. పాండవ సేనలో చొరబడి వారిని నాశనం చేస్తున్నాడు. ఇంతలో శిఖండి కృతవర్మను ఎదుర్కొన్నాడు. శిఖండి 5 శరములను కృతవర్మ గుండెలకు గురిపెట్టి కొట్టాడు. కృతవర్మ 60 బాణములతో శిఖండిని నిలువెల్లా

కొట్టి అతని విల్లు విరగ్గొట్టాడు. కృతవర్మ మరొక విల్లు తీసుకొని 70 బాణము లతో శిఖండిని శరీరం అంతా రక్తం కారేట్టు కొట్టాడు. శిఖండి కూడా కృతవర్మ మీద 3 అతి నిశితమైన బాణములు ప్రయోగించాడు. కాని కృతవర్మ ప్రయోగించిన నారాచముల ధాటికి తట్టుకోలేక శిఖండి మూర్ఛపోయాడు. శిఖండి రథసారథి తన రథమును అక్కడి నుండి పక్కకు మరలించాడు. శిఖండి సైన్యము కూడా పారిపోయింది.

అర్జునుడు త్రిగర్తమహారాజుతో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. త్రిగర్తునికి శిబి, త్రిగర్త, సాల్వ, సంశప్తక సైన్యము తోడుగా నిలిచాయి. అతని సోదరులైన సత్యసేనుడు, చంద్రదేవుడు, మిత్రదేవుడు, మిత్రవర్మ, సౌశ్రుతి, సువర్మ, సుశర్మ మొదలగు వారు కూడా అతనికి తోడుగా ఉన్నారు. వారందరూ అర్జునుని మీద శరవర్షము కురిపిస్తున్నారు. ఆ శర వర్షమునకు చలించ కుండా అర్జునుడు వారిని కూడా తన బాణములతో ముంచెత్తాడు. 5 బాణములు ప్రయోగించి సౌశ్రుతిని చంపాడు. 8 బాణములతో చంద్రదేవుడిని చంపాడు. శత్రుదేవుడిని శిలీముఖములతో సంహరించాడు.

సత్యసేనుడు ఒక ఈటెను బలంగా విసిరాడు. అది కృష్ణుని భుజాన్ని చీల్చింది. అతని చేతిలోని కొరడా కింద పడింది. అది చూచి అర్జునుడు కోపోద్రిక్తుడయ్యాడు. ఒకే బాణంతో సత్యసేనుడి తల నరికాడు. మరొక బాణంలో మిత్రవర్మను చంపాడు. త్రిగర్త సైనికులు అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. కాని అర్జునుడు తన బాణములతో వారిని చెల్లాచెదరు చేసాడు. వెండి మొన గల బాణమును ప్రయోగించి మిత్రసేనుడి తల నరికాడు. మరొక ఇనప బాణంతో సువర్మ వక్షస్థలంలో కొట్టాడు. సంశప్తకులు పెద్దగా అరుచుకుంటూ అర్జునుని చుట్టుముట్టారు. అర్జునుని మీద అనేక బాణములు, అస్త్రములు ప్రయోగించారు.

వారి ఆర్భాటం చూసి అర్జునుడు చిరునవ్వు నవ్వాడు. వారి మీద ఇంద్ర అస్త్రము ప్రయోగించాడు. ఆ ఇంద్ర అస్త్రములో నుండి భల్లము, అంజలికము మొదలగు అనేక రకములైన ఆయుధములు వెడలి సంశప్తకు లను సంహరింపసాగాయి. రథములు విరుగుతున్నాయి. పతాకములు పతనమవుతున్నాయి. సారథులు చస్తున్నారు. ఏనుగులు, హయములు, సైనికుల కళేబరములతో రణభూమి నిండిపోయింది. రక్తం ఏరులైపారుతూ ఉంది. అర్జునుని అస్త్ర శస్త్ర ధాటికి తట్టుకోలేక సంశప్తక సేన పారిపోయింది.

మరొక పక్క సుయోధనుడు ధర్మజునితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. సుయోధనుడు ధర్మజుని మీద తొమ్మిది బాణములు సారధి మీద ఒక బాణము వేసాడు. దానికి ధర్మజుడు కోపించి, సుయోధనుని హయములను, రథ సారధిని కొట్టాడు. పతాకమును విరిచాడు. సుయోధనుడు తీసుకున్న ఖడ్గముకూడా విరగ్గొట్టాడు. దానితో సుయోధనుడు రథము నుండి కిందికి దుమికి, యుద్ధరంగమునుండి తొలగిపోయాడు. అది చూచి అశ్వత్థామ, కర్ణుడు, కృపాచార్యుడు ఇతర రాజులుసుయోధనునికి సాయంగా వచ్చారు. భీమార్జున నకుల సహదేవులు ధర్మజునికిసాయంగా వచ్చారు. అప్పటికి అపరాహ్ణము అయింది. మహా మహా వీరులందరూ ఒక్కచోటికి చేరుకున్నారు. తమ తమ బలములను ఉత్సాహ పరుస్తూ యుద్ధం చేస్తున్నారు. యుద్ధం భయంకరంగా సాగుతూ ఉంది.” అని చెపుతున్నసంజయునికి అడ్డు తగిలి ధృతరాష్ట్రుడు ఇలా అన్నాడు.

“ సంజయా! అందరి గురించి చెపుతున్నావు. మా సుయోధనుని గురించి చెప్పు. అతను ఏమయ్యాడు? ఎక్కడకు వెళ్లాడు?” అని అడిగాడు. సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

“ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! నీకుమారుడు విరథుడు అయ్యాడే కాని రణరంగమునుండి పారిపోలేదు. మరియొక రథమును సమకూర్చుకొని వెంటనే రణరంగమునకు వచ్చాడు. తన సారథితో “సారథీ! నీవు వెంటనే మన రథమును ధర్మరాజు రథము వద్దకు పోనిమ్ము” అని అన్నాడు. ఇది చూచాడు ధర్మరాజు “సారథీ ఆ వచ్చువాడు సుయోధనుడు. మన రథము అతని రథమునకు ఎదురుగా నిలుపుము.” అని అన్నాడు. ఆ మహా యోధులిద్దరూ ఎదురెదురుగా నిలబడి ఉన్నారు. మహా కోపంతో సుయో ధనుడు యుధిష్ఠిరుని విల్లు విరిచాడు. ధర్మరాజు మరొక విల్లు తీసు కొని సుయోధనుని విల్లు నరికాడు. నీ కుమారుడు మరొక ధనుస్సు తీసుకొని ధర్మరాజు మీద బాణప్రయోగము చేసాడు. ఒకరి శరీరము మీద ఒకరు బాణవృష్టి కురిపించుకున్నారు. ఇద్దరి శరీరములు గాయపడ్డాయి.

సుయోధనుడు ఒక బల్లెమును ధర్మజుని మీదికి విసిరాడు. ధర్మజుడు దానిని మధ్యలోనే ఖండించి సుయోధనుని గుండెల మీద కొట్టాడు. ధర్మరాజు ఒక శిలీముఖముతో   సుయోధనుని శరీరం చీలేట్టు కొట్టాడు. సుయోధనుడు తన గద తీసుకున్నాడు. కిందికి దిగి ధర్మరాజు మీదికి వస్తున్నాడు. ధర్మరాజు శక్తి బాణము సుయోధనుని మీద ప్రయోగించాడు. సుయోధనుడు మరలా రథం ఎక్కి ధర్మజుని మీద బాణప్రయోగము చేసాడు. కాని అప్పటికే సుయోధనునికి బాగా రక్తస్రావము అయింది. అందుకనీ ఒకింత మూర్ఛిల్లాడు. ఇది చూచి కృతవర్మ సుయోధనునికి, యుధిష్టిరునికి మధ్యలో ప్రవేశించాడు. ఇది చూచి భీమసేనుడు కృతవర్మను ఎదుర్కొన్నాడు. అప్పుడు కౌరవ సైన్య ము కృతవర్మకు సాయంగా వచ్చింది.

ఇంతలో సుయోధనుడు మూర్ఛనుండి తేరుకున్నాడు. ఎదురుగా అర్జునుడు కనిపించాడు. అర్జునుని మీద అత్యంత పదునైన బాణములను

వేసాడు. వెంటనే అర్జునుడు సుయోధనుని పతాకమును తుంచి, సారధిని, హయములను కొట్టాడు. అశ్వత్థామ ఆ బాణములను మధ్యలోనే తుంచాడు. అర్జునుడు సుయోధనుని వదిలి అశ్వత్థామను ఎదుర్కొన్నాడు. అశ్వత్థామ విల్లును విరిచి అతని హయములను, సంహరించాడు. ఇంతలో కృపాచార్యుడు అర్జునుని ఎదుర్కొన్నాడు. అర్జునుడు కృపాచార్యుని ధనుస్సు ఖండించాడు.   కృతవర్మ అర్జునుని ఎదుర్కొన్నాడు. అర్జునుడు కృతవర్మ విల్లును ఖండించి, అతని పతాకమును పడగొట్టాడు. హయములను చంపాడు. ఇంతలో దుశ్శాసనుడు అర్జునుని ఎదుర్కొన్నాడు. అర్జునుడు అతని విల్లురెండుగా ఖండించాడు.

అర్జునుడు వీరిని వదిలి కర్ణుని ఉన్న వంకకు తన రధముపోనిచ్చాడు. అది చూచి కర్ణుడు అర్జునుని మూడు బాణములతోనూ, కృష్ణుని 20 బాణములతోనూ ఒళ్లు చీరుకుపోయేట్టు కొట్టాడు. అప్పటిదాకా కర్ణుడు సాత్యకితో యుద్ధం చేస్తున్నాడు. అర్జునుడు వచ్చిన తరువాత కూడా కర్ణుడు, అర్జునునితోనూ సాత్యకితోనూ కలిసి యుద్ధం చేస్తున్నాడు. కర్ణుడు 100 శిలీముఖ బాణములతో సాత్యకి సారధిని, పతాకమును, హయములను, రధమును కొట్టాడు.

ఇది చూచిన యుధామన్యుడు, శిఖండి, ద్రౌపదేయులు, ఉత్తమౌజుడు, యుయుత్సుడు, నకులసహదేవులు, ధృష్టద్యుమ్నుడు, చేకితానుడు, ప్రభద్రకము, ఛేది, కరూశ,మాత్స్య, కేకయ రాజ కుమారులు అర్జునునికి సాయంగా వచ్చారు. కర్ణుడి మీద పలు అస్త్ర శస్త్రములను ప్రయోగించాడు. కాని కర్ణుడు అత్యంత చాకచక్యముతో ఆ అస్త్రములను తిప్పి కొట్టాడు. తన మీదకు వచ్చిన పాండవ వీరులను వారి సైన్యమును కకావికలు చేసాడు.

ఇది చూచిన అర్జునుడు, కర్ణుడు ప్రయోగించిన అస్త్రములను అన్నింటిని నిర్వీర్యము చేసాడు. తన శిలీముఖ బాణములతో కౌరవ సేనలను చెదరగొట్టాడు. అప్పటికి సాయంత్రం అయింది. నలుపక్కలా చీకట్లు కమ్ముకుంటున్నాయి. అప్పటికి కౌరవ సేనలు అర్జునుడి ధాటికి తట్టుకోలేక పారిపోతున్నాయి. పాండవ సేనలు కూడా తమ తమ విడుదులకు చేరుకున్నాయి. కర్ణుని మొదటి రోజు యుద్ధం అలా ముగిసింది." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రమహా రాజుకు కర్ణుని మొదటిరోజు యుద్ధ విశేషములను వివరించాడు.

అది విన్న ధృతరాష్ట్రుడు "సంజయా! నాకు తెలియక అడుగుతాను. అర్జునుడు కౌరవులనందరినీ చంపదల్చుకుంటే కర్ణుడు అడ్డు వచ్చినా, అందరినీ ఆరోజే చంపి ఉండేవాడు. ఎందుకంటే అతను దేవేంద్రుని కొడుకు. నా కుమారుడి లాంటి మామూలు మానవమాత్రులు అతనికి ఒక లెక్కా చెప్పు. అయినా అర్జునుడు సామాన్యుడా! యాదవ వీరులను ఎదిరించి సుభద్రను తీసుకురాలేదా! ఇంద్రుని ఎదిరించి ఖాండవ వనము దహించలేదా! కిరాత రూపంలో ఉన్న ఆ పరమేశ్వరునే ఎదిరించలేదా! నా కుమారుడు ఆ గంధర్వుల చేత చిక్కితే, వారితో పోరి విడిపించలేదా! కాలకేయులను ఒంటి చేత్తో సంహారించలేదా! ఇన్ని చేసినవాడికి ఈయుద్ధము ఒక లెక్కా చెప్పు. కాబట్టి అర్జునుని చేతిలో మనవారు ఓడిపోయారని మనము పాండవులను నిందించ కూడదు. అసలు అర్జునుని చేతిలో ఓడిపోవడమే మన వారికి కీర్తి. సరేలే. తరువాత ఏం జరిగిందో చెప్పు." అని అడిగాడు. సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

సుయోధనుడు తన శిబిరములో ముఖ్యులైన వారితో ఆ రోజు యుద్ధ విశేషములను చర్చిస్తున్నాడు. అప్పుడు కర్ణుడు సుయోధనునితో ఇలా

అన్నాడు. "రారాజా! మనమందరము ఒక్క విషయం గుర్తుపెట్టుకోవాలి. అర్జునుడు అత్యంత శక్తియుక్తులు కలవాడు. దానికి తోడు అతనికి సరైన సమయంలో తగు సలహాల నివ్వడానికి కృష్ణుడు ఉండనే ఉన్నాడు. నేను ఇంద్రప్రసాదితమైన శక్తిని అర్జున వధ కోసం అట్టిపెడితే, దానిని ఘటోత్కచుని మీదప్రయోగించేట్టు పరిస్థితులను సృష్టించి, మనలను మోసంచేసి, నాతో ఘటోత్కచుని చంపించి అర్జునుని రక్షించిన మాట మరిచిపోకూడదు. ఈ విషయంలోనే కృష్ణుని మోసం తెలిసిపోయింది. అయినా మనకేం భయం లేదు. మనం మన శక్తిని నమ్ముకున్నాము. నా అస్త్ర శస్త్ర ములతో రేపు అర్జునుని, కృష్ణుని రూపు మాపుతాను." అని అన్నాడు కర్ణుడు. ఆ మాటలకు సుయోధనుడు ఎంతో సంతోషించాడు. అందరూ తమ తమ శిబిరములకు వెళ్లారు.

మరునాడు ఉదయము ఇరు పక్షములవారు యుద్ధమునకు సిద్ధం అయ్యారు. ధర్మరాజు పూర్వం బృహస్పతి పన్నిన దుర్జయ వ్యూహము పన్నాడు. దానికి ప్రతిగా కౌరవ సేనలు మరొక వ్యూహము కొరకు కర్ణుని కొరకు ఎదురుచూస్తున్నారు." అని చెప్పాడు సంజయుడు.

" సంజయా! కర్ణుడు వచ్చి మాత్రం ఏమి చేస్తాడు చెప్పు. తనను సర్వసైన్యాధ్యక్షునిగా చేసిన మొదటి రోజునే సుయోధనునికి పరాజయం మూటకట్టాడు. రెండవ రోజు మాత్రం ఆయన వచ్చి చేసేదేముందిలే. అయినా నా కొడుకు తెలివి తక్కువ తనం కాకపోతే, అలాంటి వాడిని నమ్ముకుంటాడా చెప్పు. శకుని కపటనీతి, కర్ణుని బాహుబలము తనను గెలిపిస్తాయని నమ్మి ఈ యుద్ధానికి దిగాడు. సంజయా! అసలు జూదం ఆడిన రోజునే మనకు ఈ దుర్దశ మొదలయింది. అది పెరిగి పెరిగి నిరంతర దుఃఖపరంపరగా తయారయింది. ఎవరిని అని మాత్రం ఏముందిలే. నేను, నా కుమారుడు

సుయోధనుడు కాని పనులు చేసాము. ఫలితం అనుభవిస్తున్నాము. సంజయా! ఒక్క విషయం గమనించావా! ఇన్నాళ్ల యుద్ధంలో పాండవులలో ఒక్కరంటే ఒక్కరుకూడా మరణించలేదు. కాని నా కొడుకులు అనేకమంది మరణించారు. భీష్మద్రోణులు పడిపోయారు. పాండవులు యుద్ధ రంగంలో, మన వాళ్ల మధ్య , అంతఃపురంలో స్త్రీల మధ్య సరససల్లాపాలు ఆడుతూ తిరిగినట్టు, తిరుగుతున్నారు. అంతా విధి విలాసము కాక మరేమున్నది." అని నిట్టూర్చాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

దానికి సంజయుడు ఇలా అన్నాడు. "మహారాజా! జరిగిన దానికి వగచి ప్రయోజనము లేదు. దీనికి నీ కుమారుడు సుయోధనుని ఒక్కడిని నిందించి ప్రయోజనములేదు. అతను చెప్పిన దానికంతా తల ఊపి ఇంతటి అనర్థము తెచ్చిపెట్టినది నీవు కాదా! నాడే విదురుని మాట విని, జూదము వలదని మందలించిన, వ్యవహారము ఇంత దనుక రాదు కదా! నీవు పాండవులకు చేసిన అపకారములు, పాపములు నిన్ను కట్టికుడుపుతున్నాయి. ఇది అనుభవించక తప్పదు. తరువాతి యుద్ధ విశేషములను చెప్పెదను. సావధానంగా విను. కర్ణుడు తన రథమును సుయోధనునికి దగ్గరగా నిలిపాడు.

"సుయోధనా! ఈ రోజునుండి యుద్ధము నాకూ అర్జునుని మధ్యనే సాగుతుంది. అర్జునుని చంపడమే నా లక్ష్యం. నా వద్ద ఇంద్ర శక్తి లేదని అర్జునుడు నిర్భయంగా విజృంభిస్తాడు. కాబట్టి మనము అర్జునుని చంపే ఉపాయం కోసం ఆలోచించాలి. అర్జునుని వద్ద, నా వద్ద, ఉన్న అస్త్ర శస్త్రములు సమానమే. అందులో అర్జునుడు ఎక్కువేమీ కాదు. పైగా యుద్ధంలో చురుకుగా కదలడంలో నేనే అర్జునుని కన్నా మిన్న.

అర్జునుని వద్ద గాండీవం ఉంది నా దగ్గర లేదు. పూర్వము దేవాసుర యుద్ధంలో, దేవేంద్రునికి విశ్వ కర్మ ఒక ధృఢమైన విల్లు తయారుచేసి ఇచ్చాడు. దానితో దేవేంద్రుడు అసురులను సంహరించాడు. దేవేంద్రుడు ఆ విల్లును పరశురామునికి ఇచ్చాడు. మా గురువుగారైన పరశురాముడు దానిని నాకు వాత్సల్యంతో ప్రసాదించాడు. ఆ మహనీయ చాపంతో నేను ఈ రోజు యుద్ధం చేసి అర్జునుని సంహరించి యుద్ధం విడిచిపెడతాను. నీకు ఈ కురుసామ్రాజ్యమును కట్టబెడతాను. నా ధనుస్సు, గాండీవము తో సరిసమానమైనది.

ఇవి కాక అర్జునుని వద్ద అగ్ని దేవుడిచ్చిన అక్షయ తూణీరము, అపూర్వమైన రధము, ఎన్నటికి మరణించని హయములు, ఉన్నవి. వాటి గురించి నాకు భయం లేదు. ఎందుకంటే నా రధము వెనక అనేకానేక బాణములతో ఉన్న శకటములు వస్తూ ఉంటాయి. నిరంతరం నాకు అస్త్రశస్త్రములు అందుతూ ఉంటాయి. అక్షయ తూణీరము మాదిరే ఉంటాయి. ఇంక అత్యంత మేలుజాతికి చెందిన అశ్వములు నా రధము వెంట ఉంటాయి. నా అశ్వములు పడిపోగానే వాటిని సమకూర్చుకుంటాను. అదేమాదిరి అనేకానేక రధములు నా వెంట ఉంటాయి కాబట్టి ఒకరధము పోతే మరొక రధము వెంటనే అధిరోహించి యుద్ధం కొనసాగిస్తాను. ఈ విధంగా అక్షయతూణీరము, దివ్యాశ్వములు, దివ్యరధము లేని లోటు తీర్చుకొన వచ్చును.

ఇంక అర్జునునికి నాకూ ఉన్న బేధము ఒక్కటే. సారధి. అర్జునునికి రధ సారధి గా కృష్ణుడు ఉన్నాడు. అతనికి దీటుగా ఉన్న సారధి నాకు కావాలి. కృ ష్ణునితో సమానంగా సారధ్యం చెయ్య గలవాడు ఒక్కడున్నాడు. అతడు మద్రదేశాధిపతి శల్యుడు. అతనికి అశ్వహృదయం తెలుసు. కృష్ణుని కన్నా

మేలుగా సారధ్యం చెయ్యగల నేర్పు అతనికి ఉంది. అతనిని ఒప్పించి అతనిని నాకుసారధిగా చెయ్యాలి. అని పలికాడు కర్ణుడు. ఆ మాటలకు సుయోధనుడు ఎంతో సంతోషించాడు.

"అదెంతపని కర్ణా! ఇప్పుడే మద్ర దేశాధీశుడిని ఒప్పిస్తాను. నీకు సారధిగా చేస్తాను . నీవు కోరినట్టు నీ రధం వెంట అనేకానేక శకటములలో రకరకాలైన అస్త్రములు, శస్త్రములు వస్తాయి. నీ వెంట శతాధికంగా రధములు, అశ్వములు నడుస్తాయి. ఆ ఏర్పాట్లు నేను చేస్తాను. మనము శల్యుని వద్దకు పోదాం రా." అని కర్ణుని శల్యుని వద్దకు తీసుకొని వెళ్లాడు సుయోధనుడు.

సుయోధనుడు శల్యునికి నమస్కరించాడు. "శల్యమహారాజా! మీరు నిత్యసత్యవ్రతులు. మాకు పెద్దలు. పూజ్యులు. కాబట్టి నిన్ను నేను అత్యధికంగా గౌరవిస్తాను. ఇందరి మధ్య నిన్ను నేను ఒక కోరిక కోరుతున్నాను. కాదనకుండా తీర్చండి. ఈతడు కర్ణుడు. నా మిత్రుడు. ప్రస్తుతము కౌరవ సర్వ సైన్యాధ్యక్షుడు. అర్జునసంహారమునకు బద్ధ కంకణుడు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అర్జునసంహారము అత్యవసరము. అర్జునునికి సారధి కృష్ణుడు. కృష్ణునికి దీటుగా రధము తోలు సామర్ధ్యము మీకే కలదు. భీష్మ,ద్రోణులు పడిపోయిన తరువాత, మిమ్మల్ని కర్ణుని చూచుకొని నేను ఈ యుద్ధమును కొనసాగి స్తున్నాను. అందుకని, తమరు కర్ణునికి రధ సారధిగా ఉండాలి. అప్పుడే మనము అర్జునుని సంహరించగలము. కాదనకండి." అని అడిగాడు.

ఆ మాటలు విన్న శల్యుడు కోపంతో ఊగిపోయాడు. "సుయోధనా! నేనెవరో తెలిసి కూడా నన్ను ఇలాంటి నీచపు కోరిక కోరతావా! నీవు వర్ణాశ్రమ ధర్మములు ఎరుగవా! మద్రరాజ్యాధిపతిని. సుక్షత్రియుడను. నన్ను ఒక సూతునికి సారధిగా ఉండమంటావా! ఒక సూతునికి నేను సేవ చెయ్యాలా!

కుదరదు. నేను ఒక సూతకుల సంజాతునికి సారధిగా ఉండలేను. నేను నీకు సాయంగా వచ్చాను. యుద్ధం చేస్తాను. నువ్వు ఎవరితో యుద్ధం చెయ్యమంటే వారితో యుద్ధం చేస్తాను. ఎవరిని చంపమంటే వారిని చంపుతాను. లేకపోతే అందరినీ చంపుతాను. నాకున్న బలంలో ఈ సూత పుత్రునికి 16వ వంతుకూడా లేదు. నేను రణరంగములో అర్జునుని కానీ, కృష్ణుని కాని లెక్క చెయ్యను. ఇంక ఈ కర్ణుడెంత. నువ్వు తెలియక అడిగి ఉంటే మంచిదే. కాని తెలిసి తెలిసి మరలా నన్ను కర్ణునికి సారధిగా ఉండమంటే, నా దారిన నేను పోతాను. అంతేగాని ఇటువంటి నీచపు పని నేను చెయ్యను." అని తెగేసి చెప్పాడు మద్రదేశాధీశుడు శల్యుడు. లేచి వెళ్ల బోతున్న శల్యుని పట్టుకుని ఆపాడు సుయోధనుడు.

"మద్రదేశాధీశా! నేను అలా అన లేను. ఒక్క ఈ కర్ణు డే కాదు, ఈ భూమండలంలో నీకు సాటి రాగల వీరుడెవ్వరూ లేరు అది సత్యము. నీవు సార్ధకనామధేయుడవు. (ఎదుటి వారి గుండెల్లో బల్లెము, భల్లబాణము మాదిరి గుచ్చుకొనేవాడు శల్యుడు.) నీ కన్నా కర్ణుడు పరాక్రమములో ఎక్కువ వాడని నిన్ను కర్ణునికి సారథ్యం వహించమనడం లేదు. ఇందులకు ఒక బలవత్తరమైన కారణం ఉంది.

మన సేనలో అర్జునుడికి దీటుగా యుద్ధం చెయ్యగలవాడు కర్ణుడు. కాని మన ఎత్తులన్ని అర్జునునికి సారధిగా ఉన్న కృష్ణుడు భంగపరుస్తున్నాడు. ఆ శ్రీ కృష్ణునికి సరిసమానంగా ఎత్తుకు పైఎత్తు వెయ్యగల దిట్ట మీరుగాక వేరెవరున్నారు. అందుకు సమర్ధులు మీరే కదా! అందుకే మిమ్ము ప్రార్ధించాను. దీనివలన తమరిని నేను ఎక్కువగా గౌరవించుకుంటున్నాను. ఈ మహత్కార్యం తమరి వలననే జరగాలి. ఇతరుల వలన సాధ్యము కాదు." అని సవినయంగా పలికాడు సుయోధనుడు.

ఆ పొగడ్తలకు పొంగిపోయాడు శల్యుడు. సుయోధనా! నీ మనసు తెలియక కోపగించుకున్నాను. నన్ను కృష్ణుడి కంటే గొప్పవాడికి అని ప్రశంసించావు. అదే చాలు నాకు. నేను ఈ కర్ణునికి సారధిగా ఉంటాను. కాని నాకు ఒక నియమం ఉంది. అదేమంటే....నేను ఇతనితో నా ఇష్టం వచ్చినట్టు మాట్లాడతాను. అతను కాదనకూడదు. కోపగించుకోకూడదు. తన పని తాను చేసుకోవాలి." అని అన్నాడు శల్యుడు. కాదంటే ఎక్కడ మరలా శల్యుడు తాను సారథ్యం చేయనంటాడో అని వెంటనే ఒప్పేసుకున్నాడు సుయోధనుడు.

"మద్రదేశాధీశా! ఒకనాడు మార్కండేయ మహర్షి మా తండ్రిగారు ధృతరాష్ట్రమహారాజుతో ఇలా అంటుంటే నేను విన్నాను. దేవాసుర యుద్ధంలో తారాకాసురుడు మరణించాడు. అతనికి ముగ్గురు కుమారులు. విద్యున్మాలి, తారకాక్షుడు, కమలాక్షుడు. వారు ముగ్గురూ అత్యంత నియమ నిష్టలతో బ్రహ్మను గూర్చి తపస్సు చేసారు. వారికి బ్రహ్మదేవుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. వరం కోరుకోమన్నాడు. ముగ్గురూ ఒకేసారి గా "సకలభూతముల వలన సర్వకాలములలో మాకు చావులేకుండా వరము ఇవ్వండి." అని అడిగారు.

అప్పుడు బ్రహ్మ "ఇలాంటి కోరిక ఎక్కడైనా కోరతారా! మీరు కోరిన కోరిక నేను ఇవ్వలేను. మీరు పుచ్చుకొనలేరు. నేను ఇవ్వడానికి అనువైన కోరిక కోరండి." అని అడిగాడు.

"అలా అయితే మా ముగ్గురుకీ మూడు పురములు ఇవ్వండి. అవి మా ఇష్టం వచ్చిన చోటికి వెళ్లేట్టు ఉండాలి. దేవ, దానవ, యక్ష, ఉరగ, మొదలగు జాతులవారి చేత కూడా అవి జయింప బడకూడదు. అప్పుడు మేము నీ దయవలన నిర్భయంగా సంచరించెదము." అని అడిగారు. దానికి బ్రహ్మగారు "మంచిది అలాగే ఇస్తాను. మరి ప్రతిదానికీ ఒక అంతం

ఉండాలిగదా. అది ఏమంటే ఈ మూడు పురములు ఒక్కచోట కలుసుకుంటే ఎవడైనా బలవంతుడు వాటిని నాశనం చేస్తాడు. ఈ మూడు పురములు ఒక్కచోట చేరనంతవరకూ వాటిని ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేరు. మీరు మీకు తోచినట్టు మూడు పురములు నిర్మించుకోండి. అవి మీరు కోరినట్టు ప్రతిభావంతమవుతాయి.” అని వరము ఇచ్చి బ్రహ్మదేవుడు అతర్ధాన మయ్యాడు..

(ఈ ముగ్గురూ రాక్షసులు. దుర్మార్గులు. ఈ ముగ్గురూ ఒక చోట చేరితో సర్వనాశనం అవుతుంది. కాబట్టి బ్రహ్మ తెలివిగా వారిని ఒకచోట చేరకుండా చేసాడు. ఒకచోట చేరితే చస్తారు అన్న షరతు విధించాడు. విభజించి పాలించు (డివైడ్ అండ్ రూల్) అన్న సూత్రం ఈరకంగా ప్రతిపాదించాడు బ్రహ్మ అని అనుకోవచ్చేమో.)

బ్రహ్మ ఇచ్చిన వరంతోపొంగిపోయారు ఆ ముగ్గురు రాక్షసులు. మయుడిని తమకు మూడు నగరాలు నిర్మించి ఇవ్వమని అడిగారు. ఆ ప్రకారమే మయుడు మూడు పురములు నిర్మించి ఇచ్చాడు. తారకాక్షుడు సువర్ణపురమునకు, కమలాక్షుడు రజిత పురమునకు, విద్మున్మాలి ఇనపపురమునకు అధిపతులయ్యారు. . సువర్ణ పురము దేవ లోకంలోనూ, రజిత పురము ఆకాశంలోనూ, ఇనప పురము భూలోకము లోనూ సంచరిస్తూ ఉండేది. ఆ ముగ్గురు రాక్షసులు మూడు లోకములను ఆ క్రమించుకొని, ఆ లోకములలో యధేచ్ఛగా తిరుగుతూ ఉన్నారు. ఆ ప్రకారము కొన్ని కోట్లసంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి.

(ఈ వరస చూస్తుంటే ఆది మానవుడు రాతి యుగము తరువాత, పరిణామ క్రమంలో సువర్ణము, రజితము, తరువాత ఇనుము లోహముల

గురించి తెలుసుకొని వాటిని తన దైనందిన జీవితంలో వాడడం ప్రారంభించాడు అని సూచన ప్రాయంగా చెప్పడమేనా! ఈ పరిణామము కొన్ని కోట్ల సంవత్సరాలు జరిగిందని చెప్పారు కూడా!)

తారకాక్షునికి ఒక కుమారుడు కలిగాడు. అతని పేరు హరి. అతను కూడా బ్రహ్మను గురించి తపస్సు చేసాడు. బ్రహ్మదేవుడు అతనికి ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. అతను ఒక విచిత్రమైన కోరిక కోరాడు. ఈ మూడు పురములలో ఎవరైనా చనిపోతే వారిని ఒక బావిలో ఉన్న నీటిలో పడవేయాలి. ఆ శవం నీటిలో నాని, ఒక్కొక్క శవం నుండి పదిమంది వీరులుపుట్టాలి. వారు ఆ చనిపోయిన వాడంత బలవంతుడు కావాలి. అలాంటి బావులు మూడు పురములలో మూడు ఉండాలి. ఆ బావులలో నీరు ఎప్పటికీ ఇంకిపోకూడదు. అని కోరాడు. బ్రహ్మ ఆ వరాలిచ్చి వెళ్లిపోయాడు.

ఈ ప్రకారము బ్రహ్మవరముచేత ఆ మూడు పురములలోని వారు చావు లేని వారయ్యారు. ఒక వేళ చచ్చినా వారు ఒక్కొక్కరికీ పది మంది అవుతున్నారు. వారంటే దేవతలుకూడా భయపడసాగారు. ఆ మూడు పురములలోని వారు దేవ లోకములను, పితృలోకములను, ముని ఆశ్రమములు అన్నింటికి హాని కలగచేయసాగారు. ఇంద్రుడు కూడా తన దేవసేనలతో వారిమీదికి దండెత్తి వెళ్లి పరాజితుడయ్యాడు.

తరువాత ఇంద్రుడు తక్కిన దేవతలు, దేవ మునులు బ్రహ్మదగ్గరకు వెళ్లి మొరపెట్టుకున్నారు. ఆ ముగ్గురిని సంహరించడానికి ఉపాయం చెప్పమని ప్రార్థించారు. బ్రహ్మ వారితో ఇలా అన్నాడు." వారి ముగ్గురిని ఒకేసారి ఒకే బాణంతో చంపాలి. ఒక రుద్రుడు మాత్రమే ఆ పని చెయ్యగలడు. ఇతరులకు ఇది సాధ్యం కాదు. కాబట్టి మీరందరూ రుద్రుని వద్దకు వెళ్లి ప్రార్థించండి. నేను

కూడా మీ వెంట వస్తాను.” అని చెప్పాడు.

అప్పుడు దేవేంద్రుడు, దేవతలు, మునులు పరమేశ్వరు ని వద్దకు వెళ్లారు. ఆ దేవదేవుడు వీరిని చూచి “మీరు వచ్చి పని ఏమి?” అని అడిగాడు.

దానికి దేవేంద్రుడు “పరమేశ్వరా! నీవు నిత్యసత్యస్వరూపుడవు. జ్ఞానమూర్తివి. నీకు తెలియనిది లేదు.” అని స్తుతించాడు. పరమేశ్వరుడు సంతోషించి “మీకు ఏం కావాలి?” అని అడిగాడు.

అప్పుడు బ్రహ్మ పరమేశ్వరునితో “మహేశ్వరా! నీవు నన్ను ప్రజలకు పతిగా నియోగించావు. ఆ అధికారములను పురస్కరించుకొని నేను ఈ ముగ్గురు రాక్షసులకు వరాలు ప్రసాదించాను. ఆ వర గర్వమున వారు మూడు పురములను నిర్మించుకొని విచ్చలవిడిగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. దేవతలకు, మునులకు క్షోభకలిగిస్తున్నారు. వారిని జయించుటకు ఎవరికీ శక్యము కావడం లేదు. నీవే దానికి సమర్థుడవు. కాబట్టి నిన్ను వీరందరూ శరణు జొచ్చారు. కరుణతో వీరిని కాపాడు. ఆ ముగ్గురు రాక్షసులను సంహరించి ముల్లోకములను కాపాడు.” అని ప్రార్థించాడు.

“ బ్రహ్మదేవా! నీవు చెప్పినది నిజమే. ఆ ముగ్గురు రాక్షసులు చంపదగ వారే కాని వారు మహా బలవంతులు. కాబట్టి నేను ఒక్కడిని వారిని సంహరించ లేను. అందుకని నా తేజస్సులో సగభాగం మీకు ఇస్తాను. మీరందరూ కలిసి వారిని సంహరించండి.” అని పలికాడు.

ఆ మాటలకు దేవతలు ఇలా బదులుచెప్పారు. “పరమేశ్వరా! మా

బలమునకు ఆ ముప్పురి బలము రెట్టింపు ఉంది. అందుకని మేము వారిని గెలువలేము. పైగా నీ మహా తేజస్సును భరించే శక్తి మాకు లేదు. అందుకని మేమే మా శక్తులన్ని మీకే ధారపోస్తాము. నీవే వారిని సంహరించు అని ప్రార్థించారు.

ఆ మాటలకు జగన్నాధుడు ఇలా అన్నాడు. “దేవతలారా! నాకు, మీరూ రాక్షసులు సమానమే. మీరే కాదు నేను అన్ని ప్రాణుల యెడ సమభావంతో ఉంటాను. అందుకనే నాకు శివుడు అనే నామము సార్ధకమయినది. అందరికీ ఆనందం కలిగిస్తూ ఉంటాను. దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ నా కర్తవ్యం. పరులను పీడించే దుర్జనులను సంహరించి ధర్మవర్తనులై న మీకు క్షేమం కలిగిస్తాను. ఆ రాక్షసులను సంహరించి మీకు సంతోషం కలిగిస్తాను. కాబట్టి మీరందరూ మీ మీ తేజస్సులు, మీమీ భుజబలమును సగం నాకు చెందేట్లు చేయండి.

నేను ఈ కార్యము నిర్వహించడానికి ఈ లోకముల కెల్లను పశుత్వము, నాకు పశుపతిత్వము కావాలి. అప్పుడే నాకు పశువులను చంపిన పాపము అంటదు. మీరందరూ కలిసి నాకు ఒక దివ్యరధమును, ఒక రధ సారధిని, దివ్యాశ్వములను, ఒక విల్లు, బాణము నాకు సమకూర్చండి. అప్పుడు నేను ఆ రాక్షసుల మూడు పురములు ఒకేసారి నాశనం చేస్తాను.” అని అన్నాడు. ఆ మాటలకు దేవతలు కొంచెం సంకోచించారు. తమకు కూడా పశుత్వము కలుగుతుందని శంకించారు. తలలు వాల్చి నిల్చున్నారు. వారి అనుమానం అర్థం చేసుకున్నాడు పరమేశ్వరుడు.

“దేవతలారా! మీరు భయపడవలదు. మీకు కలుగు పశుభావమునుండి విముక్తి కలుగు మార్గము కలదు. మీరందరూ పాశుపత వ్రతము

ఆచరించినందువలన పశుత్వమునుండి మోక్షము కలుగుతుంది. ఆ వ్రతము 12 సంవత్సరములు చేయవలయును. చేసేవారి నిష్ఠను బట్టి ఆ వ్రతము ఒక సంవత్సరమునకు కాని, ఆరు నెలలకు గాని, ఒక రుతువులో గాని (అనగా రెండునెలలు), ఒక నెలలో గాని కనీసపక్షము పన్నెండు దినములలోగాని ఫలితము ఇస్తుంది. అని పలికాడు. ఆ మాటలకు దేవత లందరూ సమ్మతించారు. అన్నిలోకములకు పశుత్వము కలగటానికి. పరమశివునకు పశుపతిత్వము కలగటానికి ఒప్పుకున్నారు. నువ్వు పశువతివి అని పరమశివుని కీర్తించారు.

తమ తమ తేజములలో, భుజబలములో సగ భాగమును పరమశివునికి ధారపోసారు. ఆయాదేవతల తేజస్సు,బలము లను తీసుకొని పరమశివుడు మరింత తేజోవంతుడయ్యాడు. దేవేంద్రుడు, దేవతలు అందరూ కలిసి పరమ శివుని త్రిపురాసుర సంహారానికి అభిషిక్తుని చేసారు. దేవతలందరూ త్వష్ట ప్రజాపతిని చూచి మహాశివునికి ఒక రథమును, హయములను, విల్లును, అమ్మును తయారు చేసి ఇవ్వమని అడిగారు.

త్వష్టప్రజాపతి విశ్వంభరా చక్రమును (భూమిని) రథముగా చేసాడు. సూర్యుని, చంద్రుని దానికి చక్రములుగా అమర్చాడు. మహాసముద్రములను ఇరుసులుగా చేసాడు. హిమవత్పర్వతము, వింధ్యా చలము, అస్తాచలమును స్తంభములుగా అమర్చాడు. త్రేతాగ్నులను (అంటే మూడు అగ్నులను) అశ్వములకు కట్టిన తాళ్లుగా అమర్చాడు. మేరు పర్వతమును ఛత్రముగా అమర్చాడు. నాలుగు వేదములు నాలుగు అశ్వములుగా అమర్చాడు. ఒక సంవత్సరమును(అనగా కాలమును) విల్లుగా మార్చాడు. విష్ణువును బాణముగా ఉండమని ప్రార్థించాడు. ఈ ప్రకారంగా ఒక రథమును ఆయుధములను సమకూర్చాడు త్వష్టప్రజాపతి. అది చూచి సంతోషించాడు

పరమశివుడు. గ్రహ మండలమునే ఉపాదాన కారణముగా చేసుకొని విశ్వకర్మ నిర్మించిన కవచమును తొడుక్కున్నాడు. వృషభమును తన ధ్వజము మీద నిలిపాడు. త్వష్టప్రజాపతి తన కోసం రూపొందించిన రథం ఎక్కాడు. విల్లు పట్టుకున్నాడు.

"దేవేంద్రా! నా రథమునకు సారథి ఎవరు?" అని అడిగాడు.

"పరమేశ్వరా! నీకు నచ్చిన సారథిని నీవే ఎన్నుకో!" అని అన్నారు.

అప్పుడు పరమశివుడు "దేవేంద్రా! నా సారథి, నా కన్నా అధికుడై ఉండాలి. అలాంటి వాడిని నాకుసారథిగా నియమించండి." అని అడిగాడు.

అప్పుడు దేవతలందరూ మహామునులతో సంప్రదించారు. అందరూ బ్రహ్మగారి వద్దకు వెళ్లారు. "దేవా! నీవుకోరిన ప్రకారము త్రిపురాసుర సంహారమునకు ఆ దేవదేవుడు అంగీకరించాడు. ఆయనకు మేము రథము ఆయుధములు సమకూర్చాము. కాని ఆయనను మించిన సారథి దొరకలేదు. ఈ భూమిని రథముగా, వేదములు హయములు గా, రుద్రుడే రథికుడుగా ఉన్న రథమునకు సారథి గా ఉండుటకు తమరు తప్ప వేరే ఎవరూ మాకు కనపడటం లేదు. కాబట్టి మీరే ఈ భారం వహించాలి. ఆ రుద్రునకు సారథి కావాలి." అని ప్రార్థించారు.

అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు వారి ప్రార్థనను ఆలకించి ఆ పరమేశ్వరునకు సారథిగా ఉండుటకు ఒప్పుకున్నాడు. ఈ భూమి అనే రథము మీద కూర్చుని రుద్రునికి సారథి అయ్యాడు. కాని రథము మీద ఉన్న ఇద్దరు మూర్తులను భరించే శక్తి లేక ఆ హయములు కింద పడుకున్నాయి. బ్రహ్మ

దేవుడు ఆ అశ్వములను లేపి వాటికి తగిన బలము, శౌర్యము ప్రసాదించి త్రిపురాసురులతో యుద్ధమునకు సన్నద్ధము చేసాడు.

అప్పుడు పరమేశ్వరుడు "ఓ బ్రహ్మదేవా! ఆ రాక్షసులు ఉన్న వైపుకు మన రథము పోనిమ్ము" అని ఆదేశించాడు.

అప్పుడు ఆ బ్రహ్మ దేవుడు వాయు వేగ మనో వేగములతో రథమును తోలాడు. అధర్వుడు, అంగిరసుడు తనకు చక్ర రక్షకులుగా రాగా పరమేశ్వరుడు ఆ అసురుల మీదికి రణమునకు బయలుదేరాడు. అప్పుడు రుద్రుడు తన విల్లు ఎక్కుపెట్టి, పాశుపతమును స్మరించి, బాణము సంధించాడు. మనసులో ఆ త్రిపురములను తలచుకొన్నాడు. ఆయన సంకల్పము మేరకు ఆ మూడు పురములు ఒకేచోటకు చేరాయి. అప్పుడు రుద్రుడు పాశుపతము ప్రయోగించాడు. ఆ మూడు పురములను దగ్ధంచేసాడు. కాని పాశుపతము నుండి పుట్టిన మహాగ్ని జ్వాలలో మూడు లోకములు దహించుకుపోతున్నాయి. అప్పుడు హరుడు ఆ మహాగ్నులను ఆర్పివేసాడు. అప్పుడు మహాఋషులు, దేవతలు అందరూ ఆ మహాదేవుని స్తుతించారు. అందరూ తమ తమ లోకములకే వెళ్లారు. ఆ ప్రకారంగా త్రిపురాసుర సంహారం జరిగింది. ఆ పరమశివుడు త్రిపురాంతకుడు అయ్యాడు.

కాబట్టి ఓ శల్య మహారాజా! ఆ పరమేశ్వరునకు పరమేష్ఠి సారధి అయినట్టే తమరు కూడా కర్ణునికి సారధ్యం వహించాలి. నా గౌరవం కాపాడాలి. ఎందుకంటే నీవు ~~ఈ~~ కర్ణుని కంటే, ఆ పార్ధుని కంటే ఆ సారధి కృష్ణుని కంటే బలములో శౌర్యములో గొప్పవాడవు. నా జీవితము, నారాజ్యము

మీ చేతిలో ఉన్నాయి. నాకు జయమును సుఖమును ప్రసాదించుటకు మీరే సమర్ధులు. కాబట్టి ఈ కార్యము చేసి నన్ను రక్షింపుము.

అదియును గాక మరియొక వృత్తాంతమును నేను మా తండ్రి గారికి ఒక ధర్మప్రవీణుడగు బ్రాహ్మణుడు చెప్పగా విన్నాను.

భార్గవ వంశములో ప్రశిద్ధుడైన జమదగ్ని మహాముని కి అత్యంత నిర్మలుడైన రాముడు పుత్రుడుగా ఉదయించాడు. అతడు శివుని గూర్చి తపస్సు చేసాడు. శివుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. రాముడు శివుని దివ్యాస్త్రములు ప్రసాదించమని ప్రార్ధించాడు. మహా శివుడు " నేను ఇచ్చు దివ్యాస్త్రములు అశుచులు ఐన వారిని దహిస్తాయి. అందువలన నీవు శుచివై రమ్ము, ఆ దివ్యాస్త్రముల శక్తి నీకు లభిస్తుంది." అని చెప్పాడు.

అప్పుడు రాముడు పరమశివునితో "మహాశివా! నేను నీ అస్త్రములు స్వీకరించుటకు పాత్రుడను అని ఎప్పుడు నీవు తలిస్తే అప్పుడే నాకు అనుగ్రహించు. అప్పటి దాకా నాకు నీ శుశ్రూష చేయు భాగ్యము అను గ్రహించు." అని అన్నాడు. పరమ శివుడు ఆ ప్రకారమే అనుగ్రహించాడు. పరశురాముడు ఆ పరమేశ్వరుని అనేక సంవత్సరములు నిష్ఠతో అర్చించాడు.

ఒక రోజు పరమేశ్వరుడు తన భార్య పార్వతికి పరశురాముని చూపించి "దేవీ! అతను రాముడు. నన్ను నిష్కలంక చిత్తముతో ఆరాధించుచున్నాడు. అతను నాకు పరమ భక్తుడు." అని అన్నాడు.

ఈ సమయంలో దేవతలు పరమశివుని వద్దకు వచ్చి తమకు రాక్షస బాధ ఎక్కువగా ఉన్నదని దానిని నివారించమని కోరారు. వెంటనే

పరమశివుడు భార్గవరాముని చూచి "వెంటనే నీవు వెళ్లి రాక్షససంహారము చెయ్యి" అని ఆజ్ఞాపించాడు. దానికి రాముడు "మహాదేవా! నేను ఏ అస్త్రములు అభ్యసించలేదు. రాక్షసులు బలవంతులు. నేను వారిని గెలువగలనా!" అని సందేహం వెలిబుచ్చాడు.

అప్పుడు పరమ శివుడు "రామా! నేను నా తలంపును నీమీదనే నిలుపుతాను. నా సంకల్ప బలం చేత నీవు రాక్షసులను నిర్జించు." అని అన్నాడు. రాముడు అలాగే అని రాక్షసుల మీదికి యుద్ధమునకు బయలు దేరాడు. రాక్షసులతో అత్యంత భయంకరంగా యుద్ధము చేసాడు. ఆ పరమేశ్వరుని సంకల్పబలంతో వారిని నిర్జించాడు. అప్పుడు రాముని ఒళ్లంతా గాయములయ్యాయి. రాముని శరీరమును చేతితో నిమిరాడు పరమశివుడు. ఆ గాయములు అన్ని మాయం అయ్యాయి.

పరమశివుడు అతనిని చూచి "రామా! నా స్పర్శ వలన నీ శరీరమునకు ఎలాంటి ఆయుధము తగిలినా గాయము కాదు. నీవు నా వలన వరములు పొందుటకు ఇదే సమయము." అని అన్నాడు. పరమశివుడు రామునికి అనేక దివ్యమైన ఆయుధములు, అస్త్రములు అనుగ్రహించాడు. వాటిని దయతో స్వీకరించాడు రాముడు. తరువాత తన ఆశ్రమమునకు వెళ్లాడు భార్గవరాముడు.

తరువాత ఈ కర్ణుడు ఆ భార్గవరాముని తన సేవలతో ప్రసన్నం చేసుకొని ఆతని వలన అనేక దివ్యాస్త్రములు పొందాడు. మరి కర్ణుడు హీనకులజుడైన, భార్గవరాముడు ఆ దివ్యాస్త్రములు అనుగ్రహిస్తాడా! భార్గవరాముడే ఆదరించాడు కాబట్టి కర్ణుడు ఉత్కృష్ట కులజుడు అని తలుస్తాను. అతని ఆజానుబాహువైన ఆకారము చూస్తుంటే అతడు

దేవకుమారుడు మాదిరి ఉన్నాడు కదా!   ఒక మామూలు స్త్రీ సహజ కవచకుండలములతో సూర్యప్రభలతో సమానంగా వెలిగి పోతున్న ఇలాంటి పుత్రుని పొందగలదా! ఒక లేడికి సింహము పుడుతుందా! కాని కర్ణునకు సూతుని చేత పెంచబడ్డాడు అనే అపవాదు వచ్చింది.

కాబట్టి ఓ శల్య మహారాజా! నా మనవి నాలకించి, రుద్రునికి శిష్యుడైన ఆ భార్గరాముని ప్రియశిష్యుడైన ఈ కర్ణునికి, నాడు పరమశివునికి బ్రహ్మ సారథ్యము వహించినట్టు, మీరు సారథ్యము వహించాలి. ఎందుకంటే రథికుని కంటే సారథి గొప్పవాడుగా ఉండాలి అన్న నీతి ఉన్నది కదా! దానికి నీవు ఒప్పుకున్నావు కాబట్టి నా కోర్కె సిద్ధించింది.” అని పలికాడు సుయోధనుడు.

సుయోధనుని యుక్తియుక్తములగు పలుకులు విని శల్యుడు పొంగిపోయాడు. సుయోధనుని ఆదరంతో కౌగలించుకున్నాడు. సుయోధనా! నన్ను, నా పరాక్రమమును, నీవు గ్రహించగలిగావు. చాలా సంతోషంగా ఉంది. కాని ఒక్క మాట. నేను నాకు తోచినట్టు మాట్లాడుతుంటాను. సలహాల నిస్తుంటాను. మీరు ఏమీ అనుకోకూడదు. ఓపికగా వినాలి గాని కోపగించు కోకూడదు.”

అప్పుడు కర్ణుడు శల్యునితో ఇలా అన్నాడు “మహానుభావా! నీవు   ఆ పరమేశ్వరునికి బ్రహ్మవలె, అర్జునునికి కృష్ణుని వలే నాకు సారథ్యం వహించు.” అని అన్నాడు.

“ కర్ణా! నేను ఆ ఇంద్రుని రథము నైనా నడపగలను. నాకు తోచిన విషయములు చెపుతూ ఉంటాను. నా రథికుని క్షణం కూడా ఏమరిపాటుగా

ఉండనివ్వను. కృష్ణుని సారధ్యముతో ఘనుడైన అర్జునుని నా సారధ్యములో నీవు గెలువ దల్చుకున్నావు. కాబట్టి నీ రధం నేను తోలుతున్నాను." అని అన్నాడు.

అప్పుడు సుయోధనుడు కర్ణుని చూచి "కర్ణా! శల్యునితో పోలిస్తే కృష్ణుడు సారధ్యంలో చాలా తక్కువ. ఆ మాటకొస్తే ఇంద్రుడి సారధి మాతలి కూడా శల్యునితో సరితూగడు. నీ భాగ్యవశాత్తు శల్యుడు నీకు సారధిగా సమకూరాడు. శల్యసారధ్యంలో నీవు అర్జునుని గెలవడం తధ్యం." అని అన్నాడు సుయోధనుడు.

వెంటనే కర్ణుడు, శల్యుడు సారధ్యం వహించడానికి తగిన రథమును సమాయత్తం చేయమన్నాడు. అందరూ కలిసి ఆ రధమునకు పూజాదిక ములు నిర్వర్తించారు. కర్ణుడు ఆ రధము చుట్టు తిరిగి నమస్కరించి సూర్యునికి నమస్కరించాడు. శల్యుని రధము ఎక్కమని చెప్పాడు. తాను కూడా రధం ఎక్కాడు.

ఆ ప్రకారంగా శల్యుడు కర్ణునికి సారధి కావడం, శల్యసారధ్యంలో కర్ణుడు అర్జునుని మీదికి యుద్ధమునకు పోవడం గురించి సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునికి చెప్పాడు. ఈ ప్రకారము వైశంపాయనుడు జనమేజయునికి చెప్పిన మహా భారత కధను, నైమిశారణ్యంలో, ఉగ్రశ్రవసుడను సూతి సత్రయాగమునకు ఏతెంచిన శౌనకాది మహామునులకు చెప్పాడు.

మహాభారతము కర్ణపర్వము ప్రధమాశ్వాసము సమాప్తము.

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్